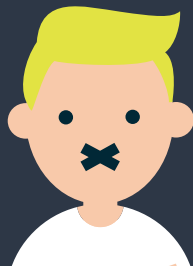

Aan de slag met problemen in de hulp aan jeugd

MEER LEEF GEWENST

**MEEER LEEF
GEWENST**

INHOUD

Inleiding.....	4
1. Bejegening: gelijkwaardig en respectvol!.....	8
2. (Eigen) regie en passende hulp	12
3. Wachtijden.....	16
4. Bezuinigingen en perverse prikkels: efficiënt en kwalitatief?	22
5. De overgang van 18- naar 18+	28
Afsluiting.....	34

INLEIDING

'Beste gemeente, vanaf 1 januari 2015 mogen jullie alle hulp aan de jeugd en gezinnen gaan regelen.' Dit was de boodschap van het Nederlands parlement aan gemeenten. Tot 2015 was immers alle hulp via de landelijke overheid geregeld. Omdat dat niet altijd goed ging, is de verantwoordelijkheid aan gemeenten gegeven. Als het over de jeugdwet gaat, dan spreekt men in de meeste gevallen over jeugdhulp en de toegang daartoe. De jeugdhulp anders regelen is een heel karwei. In Tilburg gebeurt dat in samenwerking met de gemeenten binnen de regio Hart van Brabant. Het is niet gek dat de regio na tweeënehalf jaar nog niet is waar ze wil zijn. Dat staat zo ook in de evaluatie van het jeugdbeleid (Van kosten naar Waarde, 2016) op Midden-Brabants niveau. De Bestuurscommissie Jeugd schrijft:

"Met de kennis van nu kunnen we zeggen dat we erin geslaagd zijn om continuïteit van zorg te bieden, allereerst voor de kinderen, jongeren en hun ouders/opvoeders zelf, maar ook voor professionals en organisaties. (...) De implementatie komt echter pas op gang."

Ook de Sociale Raad Tilburg ziet dat het de goede kant op gaat met het organiseren van hulp aan jeugd en gezinnen. In dezelfde

periode als het verschijnen van deze publicatie wordt de Koers Jeugd vastgesteld voor de regio Midden-Brabant. Deze Koers geeft weer dat men met Jeugd fundamenteel anders aan de slag wil. Als Sociale Raad Tilburg steunen we de ambities van de Koers Jeugd. We zien deze publicatie als een bijdrage daaraan. Met de meerderheid van de gezinnen die jeugdhulp nodig hebben, gaat het ook goed. Echter: we komen ook gezinnen met complexe problemen tegen die vastlopen. Daar ligt onze grootste zorg. De Sociale Raad Tilburg heeft het als zijn taak gezien om deze signalen aan de orde te stellen.

In deze publicatie geeft de Sociale Raad Tilburg vijf dringende adviezen. Deze adviezen komen voort uit interviews die de Sociale Raad Tilburg hield met gezinnen. Op pagina zes stelt de Sociale Raad Tilburg ze aan je voor. De gezinnen zijn open geweest en hebben hun verhaal aan de Sociale Raad Tilburg verteld. Een mooie vorm van cliëntparticipatie. Dat deden ze omdat ze ervaren dat het nog niet goed was geregeld toen ze hulp nodig hadden. Dit is het perspectief van het gezin. En dat perspectief is enorm belangrijk. Gezinnen krijgen namelijk een steeds grotere rol sinds de invoering van de jeugdwet: meer verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden van jeugdigen en hun ouders.

RECHT OP JEUGDHULP

Als het niet goed met een kind gaat, heeft het hulp nodig. In eerste instantie van ouders. Maar als het ouders niet lukt, moeten zij worden bijgestaan. Daarvoor hebben we jeugdhulp. De gemeente Tilburg heeft dat geregeld bij de toegangsteams in de wijken (T-aanpak). Als je bij hen aanklopt, kijken zij samen met de ouders en het kind wat er aan de hand is en wat er nodig is.

Enkele van deze gezinnen hebben naast dat ze bij de Sociale Raad Tilburg hun verhaal deden, ook andere stappen gezet om het verhaal te delen dat het niet goed gaat. Door het bijvoorbeeld ook aan de wethouder te vertellen. Het laat zien dat de ouders in deze gezinnen begaan zijn: op de eerste plaats met hun kind en op de tweede plaats met alle andere kinderen en ouders die hulp nodig hebben. Daarnaast zochten ze naar concrete oplossingen van hun problemen. De gezinnen die we in deze publicatie introduceren, staan voor een grotere groep van gezinnen met complexe problemen die vastlopen. Ook sprak de Sociale Raad Tilburg met professionals die werken met jeugd (een overzicht is opgenomen achterin deze publicatie) en met het Platform Belangenbehartiging Cliënten Jeugdzorg Regio Midden-Brabant.

Zoals al gezegd werd: het is niet gek dat Tilburg er nog niet is twee jaar na de transformatie. Naast de klopjes op de schouder is de Sociale Raad Tilburg er ook voor de kritische kant. Waar het nog niet goed gaat, zit namelijk de ruimte voor verbetering. Het doel is immers dat het goed geregeld is in Tilburg voor onze jeugd en hun ouders. Wie kan ons dat beter vertellen dan zij zelf. De Sociale Raad Tilburg heeft ook naar landelijke signalen gekeken. Het blijkt dat de knelpunten niet alleen in Tilburg voorkomen. Ook in andere steden spelen soortgelijke vraagstukken. Laat Tilburg een voorbeeld zijn in de aanpak van de ervaren knelpunten.

¹ We maken gebruik van landelijke bronnen die onderzoek deden naar de opbrengsten en leerpunten van de transformatie van de jeugdwet zoals:

- Het rapport van de Kinderombudsman, *Mijn belang voorop, over ontwikkelingen in de jeugdhulp in 2016*.
- De Monitor Transitie Jeugd, rapportage 2016 (in opdracht van ministerie van volksgezondheid, welzijn en sport).
- De NJI-publicatie, *Ouders en jongeren over integrale jeugdhulp van 2017*.

DE SOCIALE RAAD TILBURG:

- Adviseert gevraagd en ongevraagd het college van burgemeester en wethouders over het sociaal domein en transformatie
- Vervult een schakelfunctie tussen de inwoners van Tilburg en de gemeente

GEÏNTERVIEWDEN*

Familie de Vries: Een gezin met een zoon (17 jaar) met een licht verstandelijke beperking.

Familie Smit: een gescheiden moeder met vier kinderen. De jongste dochter (24 jaar) wordt op haar 18de van school gestuurd en verdwijnt de prostitutie en drugs wereld in. Heeft nu beschermd wonen.

Familie Van Veen: een gezin met twee kinderen (11 en 13 jaar) dat na de vroeggeboorte van de oudste bewust koos om hun kind gewoon naar het basisonderwijs te laten gaan. Geen speciaal onderwijs en zorg dus. De jongste heeft autisme.

Familie Hooi: Een jonge vrouw van 21 jaar. Ze woont negen jaar in Nederland. In 2013 bevalt ze van een dochter. De zoektocht naar passende ondersteuning en woonruimte levert niks op, waardoor uithuisplaatsing van haar dochter dreigt.

Familie Peters: Een moeder van vier kinderen van 14, 16, 18 en 20. Alle vier de kinderen hebben een vorm van autisme. Twee hebben bovendien

ADHD en één dyslexie. Drie kinderen wonen thuis. De oudste woont inmiddels zelfstandig en heeft geen ondersteuning meer nodig. We spraken met moeder en zoon (16 jaar).

Familie Vos: Een 17-jarige meid, die ruim anderhalf jaar geleden zwanger raakte. Ze zit op dat moment in een traject voor begeleid wonen in Eindhoven. Vanwege haar zwangerschap kan ze daar niet blijven en komt ze terecht bij Kompaan en De Bocht. Na de bevalling blijkt al snel dat ze het moederschap met begeleiding prima aankan. Het lukt haar en haar begeleiding niet om een geschikte vervolgstap te vinden.

Familie Samuels: een gezin met twee kinderen (17 en 11 jaar). Het oudste kind heeft autisme en is hoogbegaafd; het jongste kind autisme en ADHD. Beiden hebben problemen op school en hebben een PGB.

**Vanwege privacy zijn de namen gefingeerd.*

1. BEJEGENING: GELIJKWAARDIG EN RESPECTVOL!

Eén van de belangrijkste punten die uit de gesprekken met de Tilburgse gezinnen naar voren komt, is bejegening: hoe worden kinderen en ouders behandeld als ze om hulp vragen?

De ouders en kinderen geven veelvuldig aan dat ze de omgang met professionals als onprettig ervaren. Er wordt bijvoorbeeld niet naar de eigen inbreng van ouders gevraagd of geluisterd bij het maken van het plan van aanpak. "Als ouder weet je toch wat het beste is voor je kind?" "De houding van professionals is er één van: ik weet het beter want ik heb er voor gestudeerd." Een ouder of jongere zit in een afhankelijke positie: zij vragen om hulp. De Toegang beslist of ze die gaan krijgen. Van de gezinnen horen we dat juist de manier waarop professionals hun rol oppakken door die machtsverhouding leidt tot ontevredenheid.

We zien het ook in de manier van denken. Die gaat uit van beperkingen en onvermogens van ouders. Dat uit zich in de strekking van de wegwijzer jeugdhulp (www.jeugdhulphvb.nl en www.zorginderegiohartvanbrabant.nl) die wordt gebruikt voor een verwijzing naar jeugdhulp. In het bijbehorende stappenplan gaat het over negen arrangementen. Daar hangen profielen aan vast. In acht van de negen profielschetsen worden beperkingen benoemd aan de kant van ouders en het functioneren van het gezin.

Enkele voorbeelden:

Vaak sprake van verstandelijke beperking ouder(s). Of: Zowel problemen bij invulling ouderschap als psychosociale problemen jeugdige, die met elkaar samenhangen en elkaar beïnvloeden. Of: Relatieproblemen ouders, vaak gescheiden of niet eens over opvoeding.

Als je als toegangsmedewerker uitgaat van vertrouwen, dan word je bij het stappenplan alsnog aangezet tot negatief kijken met vooronderstellingen. Het is juist de bedoeling dat er wordt uitgegaan van de talenten van kinderen en de kracht van ouders. Medewerkers moeten dan juist uitgedaagd worden om verder te kijken dan onvermogens. Dit tekent het denken.

Landelijke signalen over bejegening:

In 2016 is er door verschillende organisaties onderzoek gedaan naar wat kinderen en ouders vinden van de nieuwe jeugdhulp. De Kinderombudsman krijgt allerlei signalen van zaken die niet goed gaan. Wat opvalt, is dat in een kwart van de gevallen mensen zich niet serieus genomen voelen. Ook de Monitor Transitie Jeugd laat zien dat melders zich in de toegang tot jeugdhulp veelal niet gehoord voelen. Ze voelen zich niet gehoord en niet serieus genomen in hun ervaringsdeskundigheid.

WAT ZEGT HET TILBURGS BELEID?

Klanttevredenheid over bejegening is als eerste doel opgenomen in het beleidskader jeugd van de regio Hart van Brabant.

“Niet alle kinderen met een licht verstandelijke beperking hebben ouders die ook een licht verstandelijke beperking hebben. Ik werd in het proces om hulp te vragen keer op keer als zodanig weggezet, behandeld als het zoveelste emotionele moedertje dat overbelast was. Er werd zelfs gedreigd om ons het gezag te ontnemen via de Raad voor de Kinderbescherming.”

Familie de Vries

De rode draad die in het verhaal van de familie Smit continue aanwezig is, is de bejegening. Moeder brengt duidelijk naar voren dat, wanneer iemand de tijd en de aandacht voor hun situatie nam, de ongemakken van eventuele regels en wetten enigszins naar de achtergrond verdwenen.

Familie Smit

Een medewerker benaderde de dochter in het gezin als volgt: *“Je zal het wel moeilijk vinden om je eerste weekend thuis clean door te brengen? Je zult wel last hebben van zucht (hunkering – red.)”* en *“Hoe ga je zonder drugs vieren dat je weer thuis bent?”*

Familie Smit

ADVIES 1

BEHANDEL MENSEN ALS GELIJKWAARDIG VANUIT RESPECT EN VERTROUWEN

- Zorg dat professionals zich bewust zijn van de machtsongelijkheid die bestaat tussen een hulpvrager en een hulpverlener/toegangsmedewerker.
- Richt allereerst het systeem in op basis van vertrouwen en gelijkwaardigheid. Maak de regels niet op basis van de minderheid die misbruik maakt van regelingen.
- Pas de omschrijvingen van de profielen bij de arrangementen in de wegwijzer jeugdhulp aan.
- Maak nog actiever gebruik van ervaringsdeskundigheid.
- Betrek een gevarieerde groep jongeren én ouders bij de voorbereiding en uitvoering van beleid.

2. (EIGEN) REGIE EN PASSENDE HULP

De regie op hulp ligt in op de eerste plaats bij ouders. Zo is dat in de Jeugdwet en de vertaling naar het gemeentelijke beleid afgesproken. En als dat niet lukt, moet de regie overgenomen worden. Hier zit een dilemma voor Toegang en hulpverlening. Want wanneer pakt een toegangsmedewerker de regie en wanneer is het de bedoeling dat ouders de regie houden?

Ouders en jongeren missen vaak de mogelijkheid om zelf aan te geven wat er volgens hen aan de hand is en wat nodig is. Ze hebben het gevoel dat de regie niet aan hen wordt toevertrouwd, terwijl ouders en jongeren wel de vaardigheden in huis hebben om het te kunnen. Ook blijkt uit de interviews dat hulp als minder passend wordt ervaren. Vaak is dat een gevolg van het niet luisteren naar wat gezinnen willen en kunnen. Eigen regie betekent ook dat je, als je in aanmerking komt voor hulp, keuzevrijheid hebt in wie die hulp levert. We constateren op basis van de interviews en landelijke signalen dat keuzevrijheid en –mogelijkheden nog beperkt worden. Het lijkt alsof er obstakels worden opgeworpen aan eigen regie en inkoop omdat de bezuinigingen behaald moeten worden. Dat beperkt de keuzevrijheid van gezinnen. Dat komt door de werkwijze van de inkoop van jeugdhulp. Ook komt dat door de beperkte middelen die er voor een persoonsgebonden budget (pgb) beschikbaar zijn.

Landelijke signalen over eigen regie en passende hulp:

Volgens de Kinderombudsman is de helft van de jongeren niet tevreden over de inspraak die ze hebben gehad bij het bepalen van de soort hulp. Een derde van de jongeren geeft aan dat hij/zij niet aanwezig was bij het gesprek waarin de hulp werd bepaald. In de Monitor Transitie Jeugd zien we dat veel melders aangeven dat de keuze uit (zorg)aanbieders beperkt is en het organiseren van een passend aanbod hiermee erg ingewikkeld wordt. Ouders maken melding van ontoereikend hulpaanbod, druk op Zorg in Natura, te lage pgb's (niet realistische budgetten waardoor er niet voldoende en/of geen passende zorg kan worden ingekocht) en te lichte preventieve hulp waar stevige inzet van specialistische zorg noodzakelijk is.

Mirjam Sterk, directeur MEE Nederland:

“De vraag of ondersteuning bij zelfredzaamheid betuttelend is, gaat volgens ons niet over wat welke persoon nou precies zelf doet of niet. Het gaat er in de kern om in hoeverre die burger zelf die keuze heeft kunnen maken. Een keuze om iets zelf te doen of om wellicht juist ondersteuning te vragen. Natuurlijk is de rol van een professional daarbij niet vrijblijvend. Die mag ook wel eens trekken of duwen, prikkelen of beschermen. Weten hoe ver je daarin mag gaan, is misschien wel de kern van modern professioneel handelen.”

WAT ZEGT DE JEUGDWET?

Artikel 2.3 lid 5

Voor zover redelijkerwijs mogelijk, wordt de jeugdige en zijn ouders keuzevrijheid geboden met betrekking tot de activiteiten van jeugdhulp.

WAT ZEGT HET TILBURGS BELEID?

(uit inkoopplan 2017)

Uitgangspunten inkoop:

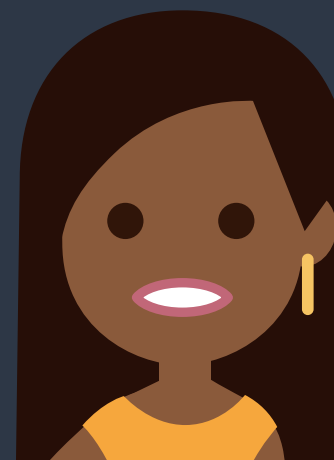
- We maken heldere afspraken over regie: die ligt in beginsel bij het gezin, waar nodig met ondersteuning op maat vanuit de lokale toegang of in sommige gevallen een Gecertificeerde Instelling (GI).
- Het gezin stelt, ondersteund door de lokale toegang, op basis van de integrale vraaganalyse een integraal plan van aanpak op. Hierin komen alle relevante leefdomeinen aan de orde. Het plan van aanpak is altijd leidend. Met de overgang naar resultaatgerichte inkoop in 2017 betrekken de regiogemeenten nu ook de specialistische jeugdhulp (nog) actiever bij het transformatieproces. Dit is nodig om tot grotere effectiviteit en inzicht in resultaten te komen; om de zelf-regie van ouders beter te verankeren in het systeem en daar ook op in te kopen, en meer ruimte te geven aan de professional; hij of zij bepaalt immers welke aanpak gekozen wordt om het gewenste resultaat te bereiken.

“Als je voor je kind hulp nodig hebt dan wordt er geluisterd, opgeschreven wat je te melden hebt en wat de hulpvraag voor je kind is. Dit met als doel om een plan van aanpak te maken zodat men kan handelen. U denkt wellicht: daar is niks mis mee. Toch wel! Want wat ik als ervaringsdeskundige mis, is mijn inbreng als ouder: wie kent het kind nu beter dan de ouders?”

Familie de Vries

“Ik heb dit jaren zelf geregeld en dat ging goed. De medewerkster van de organisatie weet minder dan ik, maar zij moet het wel regelen.”

Familie Samuels

ADVIES 2

GEEF OUDERS EN JONGEREN EEN VOLWAARDIGE ROL VOOR ECHTE REGIE

- Laat ouders die het kunnen ook echt zelf regie voeren. Honoreer dat. Faciliteer dat.
- Richt de inkoop zo in dat mensen ook eigen regie kunnen voeren.
- Verbeter keuzemogelijkheden. Neem de beperkingen weg die de keuzeopties verkleinen, zeker als het gaat om ontoereikende budgetten.
- Erken respijtzorg als mogelijke oplossing voor gezinnen die een hoge draaglast hebben.
- Ga naast ouders staan in de zoektocht naar passende hulp. Manifesteer je niet als poortwachter.
- Ouders die eigen regie lastig vinden, moeten ook een plek hebben en niet het gevoel krijgen dat ze tekort schieten.

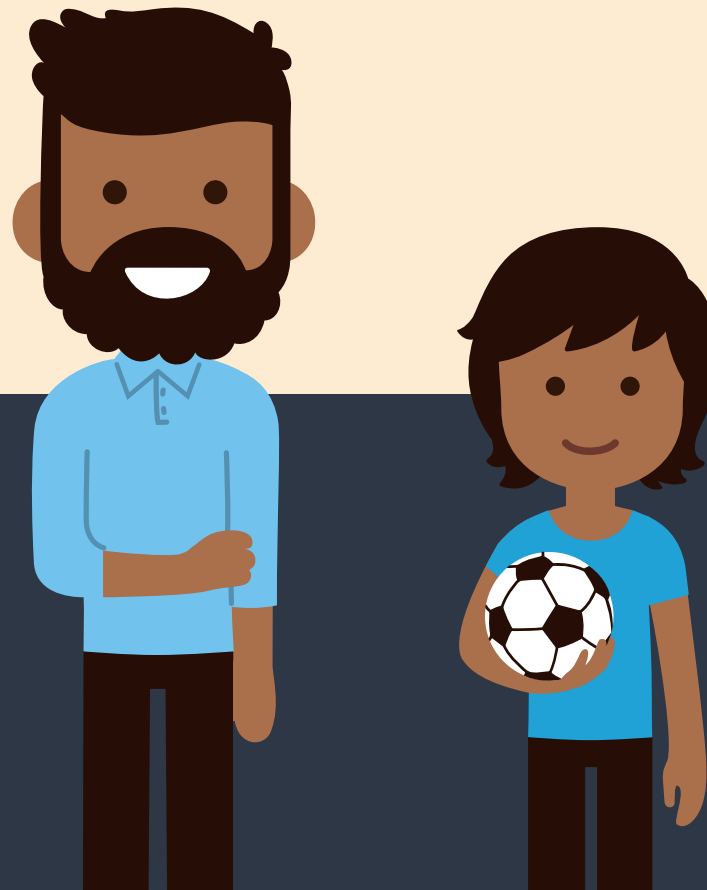

"We zouden graag zien dat er een keuzevrijheid aangaande zorg zou zijn. Wij wisten wat we wilden en wat we niet wilden, maar vanwege contracten e.d. kon dit niet gerealiseerd worden. De Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) heeft wel keuzevrijheid, de Jeugdhulp niet."

Familie van Veen

Het gevoel van samen naar een passend hulpaanbod zoeken en gebruik maken van elkaars kennis en ervaring heeft volgens moeder het meeste effect en beste resultaat opgeleverd.

Familie Smit

3. WACHTTIJDEN

Wachttijden: als iets onprettig is als je geholpen wilt worden, dan is het wachten. Nu weten de meeste mensen wel dat je niet acuut bij de juiste hulpverlener terecht komt als je om hulp vraagt. Alleen gaat het bij de gezinnen die we spraken niet meer over weken wachten, maar over maanden. Tussen de gezinnen die de Sociale Raad Tilburg sprak, zat een spoedaanvraag. Het gezin moest daarbij 5 maanden wachten. Eén van onze gezinnen, de familie Van Veen, moest extreem lang wachten. Dat hebben we hieronder uitgetekend.

Aanmelding bij GGZ
(na verwijzing via
Mytyschool).

MAART

Teruggebeld door GGZ met
de belofte in april te bellen
voor het maken van een
afspraak.

APRIL

MEI

Niet gebeld door GGZ.
Moeder belt zelf naar GGZ.

JUNI

Aanmelding bij Van
Waterschoot op eigen
initiatief.

GGZ belt: op 1 december
kan het gezin terecht
voor de 1ste afspraak.

JULI

Van Waterschoot laat
weten: onderzoek in
augustus.

AUGUSTUS

Diagnose: au
krijgt doelen
mee. Junior
gesc

WAT ZEGT HET TILBURGS BELEID?

(uit beleidsregels 2017)

De Toegang doet onderzoek in een gesprek met de jeugdige en/of zijn ouders en/of de betrokken professionals, zo spoedig mogelijk en voor zover nodig in het kader van de hulpvraag, binnen maximaal 2 weken door middel van een gesprek na de melding van de hulpvraag.

Binnen maximaal zes weken na de melding verstrekt de Toegang een verslag van de uitkomsten van het onderzoek in een integraal plan van aanpak.

Omdat haar psychische gesteldheid de laatste tijd erg verslechterd is, is onlangs via de huisarts een spoedaanvraag via de GGZ ingediend. Nu kon ze -alsnog 5 maanden na aanmelding- wel terecht voor een intake.

Familie Hooi

PROCEDURE GEVOLGD ✓ GEZIN GEHOLPEN ✗

Ook als procedures gewoon gevolgd worden, is wachten een probleem. Voordat je eenmaal op gesprek bent geweest en een beschikking hebt, ben je al snel twee à drie maanden verder. Ben je het niet eens met de beschikking dan komt er nog eens 6 weken minimaal bovenop. En dan is het gezin nog steeds niet geholpen.

Landelijke signalen over wachttijden:

De Kinderombudsman vertelt dat voor veel kinderen wachttijden beperkt blijven. Van de respondenten geeft 7% echter aan 5 maanden of langer te hebben gewacht op een keukentafelgesprek. De wachtlijsten lijken ook te gelden voor de jeugdhulpaanbieders. 22% van de kinderen moest na het gesprek langer dan drie maanden wachten op de start van de hulp. Het risico bestaat dat kinderen en ouders overbelast raken of dat de situatie escaleert. Deze analyse

wordt gedeeld door de jeugdhulpaanbieders. Zij melden toenemende wachttijden. Zo betreft de aanmeldtijd in de jeugd-ggz inmiddels gemiddeld 5,3 weken, terwijl 4 weken de maximaal aanvaardbare wachttijd is (de zogenaamde 'treeknorm').

Ook bij de Monitor Transitie Jeugd is in 2016 in de meldingen te zien dat kinderen, jongeren en ouders steeds langer moeten wachten op de hulp die zij nodig hebben. Melders geven verschillende oorzaken voor lange wachttijden. In een aantal meldingen ging het om geen passend aanbod door een tekort aan hulpverleners. Door de meeste melders werd aangegeven dat kinderen, jongeren en ouders lang moesten wachten op passende hulp. De gemeente had namelijk geen contract afgesloten met de zorgaanbieder die deze hulp kon bieden.

De zoon bij de familie Peters staat op de wachtlijst voor dagbehandeling. De wachtlijst is ongeveer 6 maanden. Het gaat om zorg in natura. De gemeente heeft met twee organisaties een contract afgesloten. De familie had liever voor een andere organisatie gekozen.

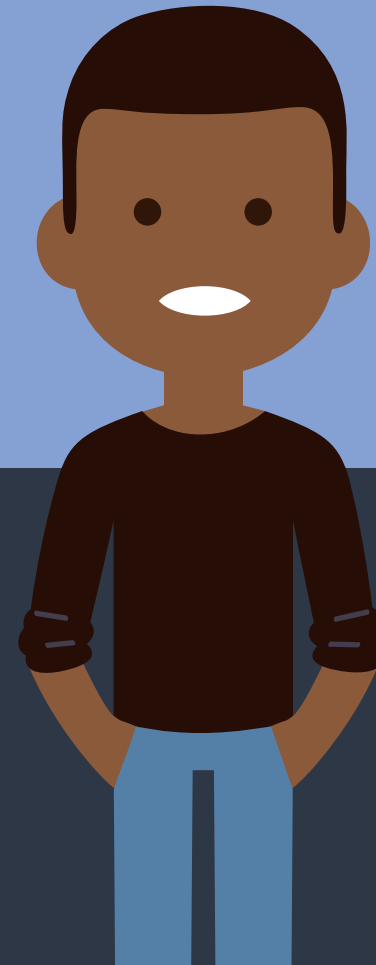
Familie Peters

Pas als ze 18 is, kan de aanvraag worden ingediend. Zo'n indicatie aanvragen duurt lang, maanden, en er wordt niet gestart voordat de indicatie rond is. Als er sprake is van enkel een WMO-indicatie gaat dit best snel. Maar als er bijvoorbeeld ook de 'indicatie verblijf' (recht op een verblijf in een instelling, zoals een verpleeg- of verzorgingstehuis) bijkomt, duurt het heel lang. Haar begeleider geeft aan dat het aanvragen van indicaties veel tijd van haar vraagt en ze vooraf nooit weet of het ook wordt toegekend. Het kost veel papierwerk, vergt veel nauwkeurigheid en veel wachten.

Familie Vos

"Deze wijze van werken: dat kan toch niet de bedoeling zijn. Aanvragen, wachten, volgende stap in het aanvragen, wachten,.... En uiteindelijk krijg je nog niet de zorg die binnen het gezin nodig is."

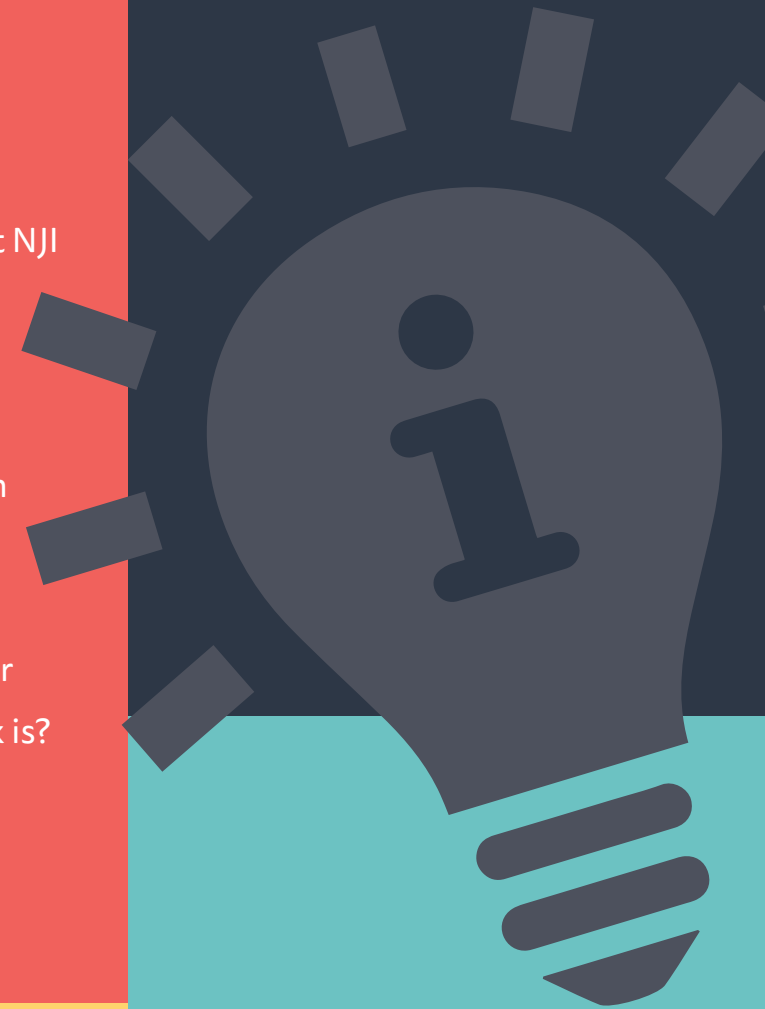
Familie Samuels

ADVIES 3

BEPERK WACHTEN OP TOEGANG TOT HULP TOT EEN MINIMUM

- Zoek uit waarom wachttijden ontstaan. Zie de suggestie uit het onderzoek van het NJI hiernaast.
- Organiseer een kortere route voor complexe vragen.
- Geef de gezinnen in de wachttijdperiode een vorm van overbruggingshulp, die past. Laagdrempelig en regelluw. Maak het voor de gezinnen die het nodig hebben makkelijk.
- Creëer begrip voor het wachten door uit te leggen waarom.
- Haal de angels die wachttijden creëren uit het systeem. Bijvoorbeeld: nog een keer een controle op een beschikking? Is dat nodig als er een gedragen plan van aanpak is?
- Houd je in ieder geval aan de normen.

WACHT MAAR

In mei 2017 publiceerde het NJI (Nederlands Jeugdinstituut) hun onderzoek Wacht Maar. Een belangrijke bevinding uit dit onderzoek is dat wachten op hulp onvermijdelijk is. Naarmate hulp meer toegesneden moet zijn op individuele vragen en behoeften en meer integraal van karakter moet zijn, wordt de kans dat die hulp niet onmiddellijk en volledig beschikbaar is, groter. Wachten hoort erbij en aanbieders ontwikkelen methoden om wachttijden vruchtbaar te maken, zoals overbruggingshulp en wachtlijstbemiddeling. Het realiseren van passende en integrale jeugdhulp is een interactief proces in een dynamische omgeving en het sturen van dit proces is een ingewikkelde zaak geworden. Omdat veel gemeenten (nog) niet beschikken over goede cijfers over wachttijden, kunnen zij deze ook niet gebruiken om mee te sturen. Waar dergelijke informatie wel voorhanden is, is die

niet altijd gemakkelijk te interpreteren. In het onderzoek wordt ook gesproken over doorbraakprojecten. Deze projecten zijn erop gericht om 'onhandigheden' in het systeem op te sporen en deze te verbeteren of ongedaan te maken. Kenmerkend is dat de uitvoerenden zelf hieraan werken. De gedachte is dat het bij uitstek de uitvoerende professionals zijn die last hebben van die onhandigheden en dat zij er daardoor goed zicht op hebben. Om die op te sporen moet je hen erbij betrekken. Ook burgers die gebruik maken van hulp zouden kunnen bijdragen aan het opsporen van de onhandigheden. Deze methode is voorheen op het gebied van wachttijden met succes uitgevoerd. Met het creëren van het huidige systeem komen er nieuwe onhandigheden. Een doorbraakproject kan die opsporen.

4. BEZUINIGINGEN EN PERVERSE PRIKKELS: EFFICIËNT EN KWALITATIEF?

Eén van de gewenste resultaten van de jeugdwet is om geld te besparen. Minder dure zorg, meer op eigen kracht.

Om de transformatie van de zorg voor jeugd te laten slagen, is het noodzakelijk dat het over de hele linie goed geregeld wordt. Als er dus meer op eigen kracht en op eigen regie gedaan moet worden, investeer dan in eigen kracht en eigen regie. Dat geldt ook voor Tilburg. Alles 'naar voren' organiseren betekent niet alleen maar de Toegang verstevigen, maar ook iets aan de basis doen: versterken van eigen kracht van onderop. Dat gebeurt niet vanzelf. "Want nogal eens wordt de wisselwerking omschreven als een vorm van communicerende vaten. Daarin gaat er wat er aan de ene kant bij komt, er aan de andere kant vanaf. Dus door een groter beroep te doen op de informele zorg, kan het met de formele zorg een stuk minder. Als meer vrijwilligers zorgtaken overnemen dan hebben we minder professionals nodig. Die voorstelling van zaken blokkeert een scherp debat over waar het werkelijk om zou moeten gaan: namelijk een fundamenteel andere organisatie van de zorg," aldus Hilhorst en Van der Lans in aflevering #11 van Nabij is Beter (2015).

Ontoereikende budgetten

We hadden het er al eerder over: van de gezinnen horen we veel klachten over inzet van pgb's en het moeten bijbetalen, omdat het budget niet toereikend is. Het zorgt ervoor dat er hulp moet worden gekozen die past binnen het budget, in plaats van hulp die past bij wat nodig is.

Nieuwe resultaatgestuurde inkoop

Sinds januari 2017 is de nieuwe inkoopregeling (het systeem voor de inkoop van jeugdhulp op basis van resultaten en een plan van aanpak) in de regio Hart van Brabant van kracht gegaan. We spraken daarover met een toegangsmedewerker. Het nieuwe inkoopmodel gaat uit van standaardkosten per plan van aanpak voor een kind. Het systeem kent nu 9 arrangementen en 4 intensiteiten (voor een lichte intensiteit staat minder geld op de begroting dan voor duurzame ondersteuning). Het is een poging om te sturen op beoogd resultaat. De vooraf vastgestelde budgetniveaus staan toch echte passende hulp in de weg.

WAT ZEGT HET TILBURGS BELEID?

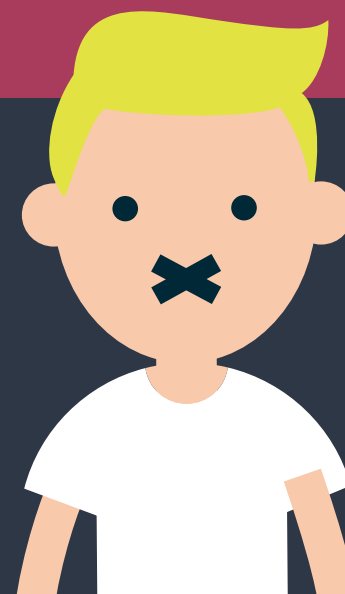
(uit uitgangspunten inkoop 2017)

- De gemeente koopt bij instellingen geen producten meer in, maar resultaten binnen een arrangement of intensiteit (licht/midden/zwaar/ duurzaam). Het resultaat en de inzet wordt bepaald door de behoefte van het gezin.
- We vereenvoudigen de bekostigingssystematiek ten opzichte van de huidige complexe situatie. Dat betekent dat we naar één tarief willen per arrangement/intensiteit-combinatie. Dit is een reëel tarief, vastgesteld door de gemeenten. Aanbieders gaan de concurrentie aan op de inhoud en effectiviteit van de hulp, in plaats van op de tarieven ('de race naar de goedkoopste').
- We bouwen economische, morele en sociale prikkels in bij het geven van opdrachten c.q. afsluiten van contracten. We willen een helder gesprek kunnen voeren over de behaalde resultaten. Aanbieders doen wat nodig en afgesproken is. We waken voor 'perverse prikkels' waarbij het onnodig opschalen of cliënten te lang 'vasthouden' lonend zijn.

Transformatiedoel: Lagere kosten door efficiënt werken en hulp van goede kwaliteit.

Ouders bekijken het zorgaanbod en komen tot het besluit dat organisatie X het meest passend begeleidingsaanbod voor hun zoon heeft. Bij organisatie X kan alleen met een persoonsgebonden budget (pgb) hulp ingekocht worden. Het pgb is niet dekkend voor de zorg die hun zoon behoeft. Dat betekent dat ouders geld moeten bijbetalen om de passende hulp te krijgen. Met alle mogelijke gevolgen van dien (in de financiële problemen komen, afzien van zorg waardoor problemen alleen maar erger worden).

Familie Van Veen

Niet meetbaar resultaat

Het past niet altijd om het resultaat als uitgangspunt te nemen. Naschoolse opvang voor kinderen ouder dan 12 jaar in het speciaal onderwijs is hier een voorbeeld van. Voor hun werkende ouders is naschoolse speciale opvang een uitkomst. Alleen moeten er nu resultaten die meetbaar zijn worden benoemd bij de vraag van ouders. En wanneer het resultaat behaald is, dan vervalt de opvang. Dat is een bedreiging van hulp die eerder goed geregeld was voor deze gezinnen.

Prikkel voor jeugdzorgaanbieders

Deze wijze van inkopen wekt tevens in de hand dat aanbieders liever kleine enkelvoudige resultaten aanpakken. Daar verdienen ze meer mee en dan hoeven ze er minder hard voor te werken. Dit is een perverse prikkel voor jeugdzorgorganisaties. De behoefte van het gezin staat niet voorop.

Landelijke signalen over bezuinigingen en perverse prikkels:

Uit het onderzoek van de Kinderombudsman komt naar voren dat financiële afwegingen een grote rol spelen bij het toekennen van hulp. Dat blijkt uit de bevindingen rond het toekennen van herindicaties als pgb's naar beneden worden bijgesteld. Of als een kind de eerst beschikbare hulp krijgt in plaats van de meest geschikte hulp. Ook blijkt dit uit situaties waarbij er te lang ingezet wordt op lichte, goedkopere hulp, terwijl passende, zwaardere hulp geboden is. De situatie van een kind kan daarmee verslechteren en bijvoorbeeld leiden tot te voorkomen crisisplaatsingen. Of een situatie duurt langer dan had hoeven indien direct de passende hulp was ingezet. Het is van groot belang dat de zorgbehoefte van het kind bij het toekennen van hulp leidend is.

Monitor Transitie Jeugd: Veel melders omschrijven dat zij het gevoel hebben dat hun hulpvraag wordt bekeken door een financiële bril.

Melders geven aan dat het pgb niet toereikend is om passende hulp mee in te kopen. Ook geven melders aan dat zij alleen zorg in natura kunnen krijgen, waardoor zij niet de hulpverlener van hun voorkeur kunnen inzetten.

“Ik snap dat het met minder geld moet, maar de basis moet overeind blijven. Als de zorg niet goed is geregeld, gaan de kinderen alleen maar stappen terug en kost het veel meer geld. Waarom maak je het lastiger als het met goed luisteren beter kan gaan? Ik leg altijd uit dat het soms beter is om lang een beetje hulp in te zetten dan te wachten tot het fout gaat.”

Familie Peters

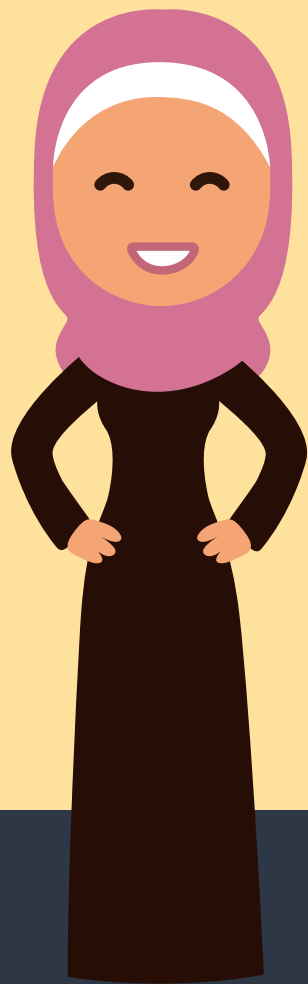
Alle kinderen hebben één keer in de maand een logeerweekend. Sinds kort is daar veel veranderd. Haar zoon geeft aan dat hij dit vervelend vindt. Ze zitten nu op een andere plek met veel meer kinderen in één ruimte, de kinderen zijn veel jonger en veel vriendjes zijn weg omdat ze het niet meer konden betalen. Dat is heel jammer, want de weekenden leveren veel op voor de kinderen en voor de ouders. Voor de kinderen is het soms de enige plek waar ze sociale contacten hebben en ze leren er zelfstandig te worden. Voor de ouders is het een moment om bij te tanken. Dat alle kinderen nu in één huis zitten, is heel erg wennen voor hen. Het is druk, met name voor haar jongste zoon. Ook dat is een gevolg van bezuinigingen. Ze vindt dit lastig, want de kinderen moeten er wel wat aan hebben. Maar ze willen ook niet zomaar ergens anders heen: hier zitten hun vrienden.

Familie Peters

ADVIES 4

MAAK HET SYSTEEM ECHT RESULTAATGERICHT

- Stel de gezinnen en hun vraag centraal en regel het dan goed.
- Definieer resultaten zo dat bijvoorbeeld stabiliteit van leefsituatie of erger voorkomen ook als resultaat geldig zijn.
- Laat standaardbudgetten niet leidend zijn in het bepalen van wat nodig is voor een gezin.
- Houd rekening met de kwetsbare gezinnen. Maak desnoods gebruik van het maatwerkbudget. En maak bijzondere bijstand mogelijk voor eigen bijdragen.
- Regel het aan de voorkant goed: investeer in een sterke sociale basis. Die investering verdient zich sterker terug dan de opbrengst van een platte bezuiniging.

5. DE OVERGANG VAN 18- NAAR 18+

In de wet staat dat op het moment dat iemand 18 jaar wordt, hij of zij dan volwassen is. Dat brengt allerlei rechten en plichten met zich mee. De kans dat een kind precies op zijn 18de in staat is om te doen wat een volwassene moet doen, is erg klein. Er zijn kinderen die dat al eerder kunnen. Zij worden tegengehouden door deze grens. Ook zijn er kinderen die op hun 18de nog niet op eigen benen kunnen staan. Zij worden juist 'losgelaten' terwijl ze er nog niet aan toe zijn.

Een lastig punt, zeker ook voor ouders. De Sociale Raad Tilburg sprak een moeder met een dochter die op haar 18de van school werd gestuurd en het verkeerde pad op is gegaan. Ze is haar dochter letterlijk en figuurlijk kwijt geraakt. Deze moeder klopte bij allerlei instanties aan voor hulp. Toen haar dochter enige vorm van ondersteuning accepteerde, werd zij als ouder – ondanks vaak vragen- niet betrokken, zelfs genegeerd.

Ook zagen we dat zorg abrupt overgaat van de jeugdwet naar de WMO of participatiewet. En dat het hebben van zicht op een positieve toekomst de goede ontwikkeling van een jongere bevordert. Bijvoorbeeld het verhaal van mevrouw Peters. Haar dochter wil heel graag werken en zelfstandig wonen. Maar vanwege een tekort aan participatieplekken en vanwege regelingen moet ze wachten.

Dat wachten geldt ook voor de familie Vos. De moeder is nog geen 18, maar zou heel graag zelfstandig willen wonen met haar kindje. Alleen kent de

Jeugdwet geen voorzieningen voor jonge moeders die ondersteuning nodig hebben. Daar biedt juist de WMO uitkomst. De WMO gaat echter pas vanaf het 18de jaar in. Het probleem is hier de knip in de voorzieningen.

Pilot 18-/18+

Naar aanleiding van een succesvolle presentatie in het Innovatienetwerk Jeugd op initiatief van het Platform Belangenbehartiging Cliënten Jeugdzorg Regio Midden-Brabant is de Pilot 18-/18+ gestart. De bedoeling van het idee van het platform is niet geheel tot zijn recht gekomen in de pilot. Concrete uitkomst is wel dat nu is vastgelegd door de gemeente dat instellingen vanaf het 16de levensjaar van een jongere gericht toewerken naar een vervolgplan voor het 18de levensjaar van de jongere.

Jonge zorgmijders

Een groot zorgpunt voor de Sociale Raad Tilburg zijn de kwetsbare jongeren die hulp nodig hebben en 18 jaar worden. En dan met name de jongeren die er voor kiezen om geen gebruik (meer) te maken van hulp. Feit dat jongeren op hun 18de zelf mogen kiezen, maakt dat je met deze doelgroep geen risico wilt nemen om ze te 'verliezen'. De Sociale Raad Tilburg ziet het vaker mislopen: jongeren raken door deze stap nog dieper in de problemen. Voorkomen is hier zeker beter dan genezen.

De dochter (22 jaar) bij de familie Smit is opgenomen in een kliniek van organisatie X. Moeder gaat vrijwel alle mogelijke bezoeken naar haar dochter. Ze wordt niet actief bij de behandeling betrokken. Moeder zorgt zelf dat ze aan de juiste informatie komt.

De dochter komt met de diagnose PTSS (posttraumatische stressstoornis) naar huis. Moeder is in de veronderstelling dat passende behandeling en begeleiding is ingezet en dat het traject door organisatie X in Tilburg wordt voortgezet. Een medewerker van organisatie X komt bij thuiskomst van de dochter op huisbezoek. Het wordt moeder meteen duidelijk dat het vervolgtraject zich niet op de diagnostiek richt. De betreffende medewerker gaat met dochter in gesprek en stelt zich niet voor aan de moeder.

Familie Smit

WAT ZEGT HET TILBURGS BELEID?

(uit beleidsregels 2017)

De inzet van Jeugdhulp vindt plaats op basis van de Jeugdwet en het burgerlijk wetboek, waarbij de leeftijdsgrens van 18 jaar wordt gehanteerd. De beschikking voor Jeugdhulp wordt in principe afgegeven tot de leeftijd van 18 jaar. Indien er binnen 6 maanden nadat een jongere 18 jaar is geworden wordt geconstateerd dat er aanvullende hulp noodzakelijk is, kan de hulp uiterlijk worden verlengd totdat de jongvolwassene 23 jaar is geworden (verlengde jeugdhulp). Hierbij geldt een uitzondering voor specifieke jeugdreclasseringstrajecten en/of specifieke gevallen van jongvolwassenen met een verstandelijke beperking. Het is van belang dat er duidelijke samenhang is tussen de nieuwe Wet WMO en de Participatiewet gelet op de doorlopende (leer)lijnen.

Landelijke signalen over de overgang van 18- naar 18+

Uit de evaluatie van Samen voor de Jeugd blijkt dat ondersteuning aan jongeren die 18 jaar worden nog onvoldoende is uitgewerkt. Landelijk komen er minder signalen vanuit de gezinnen zelf. Wel schreef de Kinderombudsman hier in 2015 een rapport over naar aanleiding van meldingen en signalen. Hij concludeert dat er nog sterke verbeterpunten zijn: instanties worstelen met de continuering van hulp aan kwetsbare jongeren. Jongeren geven aan dat ze niet goed worden voorbereid op het feit dat ze op hun 18de zo zelfstandig mogelijk in de maatschappij moeten functioneren. Verder concludeert hij dat gemeenten beperkt zicht hebben op deze doelgroep, terwijl ze vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk zijn voor de continuering van hulp. Voor deze groep jongeren is het vooral lastig om woonruimte te vinden op de plek waar zij willen wonen. Het is ook een groep die vaak met schuldenproblematiek te maken heeft. De decentralisatie van de jeugdzorg gaat uit van eigen kracht en de inzet van het eigen netwerk van de jongeren die hulp nodig hebben en hun ouders. Maar deze jongeren hebben hier vaak niet de (sociale) vaardigheden voor en ouders zijn in sommige gevallen zelf het enige netwerk dat jongeren hebben. Het komt bij deze jongeren geregeld voor dat het sociale netwerk ontbreekt of in negatieve zin aanwezig is ('foute vrienden').

Het pgb is toen haar dochter 18 werd van het ene op het andere moment bij jeugdzorg stopgezet en omgezet naar WMO. Dat dit zo plotseling zou gaan, was niet duidelijk voor moeder. Gelukkig was er voldoende saldo voor haar pgb. Als daar geen rekening mee gehouden wordt, kan dat financiële gevolgen hebben. Daarnaast krijgt ze nu met de Participatiewet te maken. Ze heeft bij Prins Heerlijk de opleiding tot verzorger afgerond. Prins Heerlijk helpt haar nu met het vinden van een passende werkplek. Maar dat is heel moeilijk. Er zijn weinig plekken en veel mensen solliciteren. En als er ook anderen solliciteren die niet de opleiding via Prins Heerlijk hebben, komt ze niet snel in aanmerking. Ze heeft namelijk extra begeleiding nodig. Niet iedere instantie kan dat bieden. Prins Heerlijk kan 3 tot 5 jaar ondersteuning bieden. "Voorlopig doet ze in ieder geval heel veel ervaring op. Ze is dagelijks aan het werk, daar ben ik blij om. Het geeft haar voldoening." Wel is dit erg lastig voor het perspectief op de toekomst, bijvoorbeeld als ze zelfstandig wil gaan wonen. Ze heeft nu helemaal niets en een uitkering kan ze pas vanaf 21 jaar aanvragen. Als ze geen baan vindt, betekent dit dat ze in ieder geval tot haar 21e thuis moet blijven wonen.

Familie Peters

Na de bevalling bleek al snel dat ze het moederschap met begeleiding prima aankon. Het probleem is dat ze 17 jaar is. Het lukt haar en haar begeleiding niet om een geschikte vervolgstap te vinden. De begeleiding die ze nodig heeft, wordt pas vanaf 18 jaar aangeboden vanuit de WLZ en (afhankelijk van het traject) de WMO. Jeugdzorg kent deze begeleiding niet. Dit wordt heel strikt nageleefd door de gemeente en instellingen. Maar haar situatie is niet standaard en is anders dan die van een jongere zonder kind. Om de tussentijd te overbruggen blijft ze bij Kompaan en De Bocht wonen, maar het traject dat ze daar heeft gevolgd is afgerond. Haar begeleider geeft aan dat ze hier nu een dure plaats bezet houdt. De gemeente geeft aan dat ze maar moet wachten tot ze 18 jaar is. Ze snapt het niet: dit is toch veel duurder voor de gemeente? Ze vindt het frustrerend dat ze eigenlijk wordt gestraft voor het feit dat ze zo snel zelfstandig is. Het meest vervelende vindt ze dat ze geen uitzicht heeft. Het duurt te lang voor ze een stap kan zetten en zelfs als ze 18 is heeft ze geen zekerheid dat ze de begeleiding krijgt die ze nodig heeft. Pas als ze 18 is, kan de aanvraag worden ingediend. Zo'n indicatie aanvragen duurt lang, maanden, en er wordt niet gestart voordat de indicatie rond is.

Familie Vos

UIT DE REGIONALE EVALUATIE SAMEN VOOR DE JEUGD (2016):

De overgang van de ondersteuning aan jongeren die 18 worden verloopt nog niet altijd soepel omdat samenwerking nog geen automatisme is. De 18-jarige weet nog onvoldoende wat er van een volwassene wordt verwacht omdat wonen en inkomen (nog) niet op orde zijn. In 2017 moeten de 'producten' voor jongvolwassenen ook beschikbaar komen in het lokale WMO-aanbod. Er moet worden gewerkt aan de implementatie van toekomstplannen. Daarnaast is het voor de verdere aansluiting op andere levensdomeinen wenselijk om een visie uit te werken 'van zorg naar leefwereld' aan de hand waarvan die aansluiting kan worden vormgegeven.

ADVIES 5

LAAT EEN JONGERE VAN 18 JAAR OF OUDER PAS LOS ALS EEN WOONPLEK, ONDERWIJS OF WERK EN STABIEL INKOMEN GEREGLD ZIJN

- Laat de leeftijdsgrens van 18 jaar los. Lang niet alle jongeren van 18 jaar zijn qua ontwikkeling al volwassen. Verwacht dit dan ook niet.
- Neem een warme overdracht op in de gemeentelijke inkoopvoorwaarden of programma's van eisen. Breed, dus ook op vlak van inkomen, werk, onderwijs en woonplek; ook tussen gemeenten.
- Zorg voor goede, heldere en bij de doelgroep passende informatie. Breed, dus ook over inkomen, werk, onderwijs en woonplek.
- Betrek ouders en neem ze serieus. Ook bij 18+ kinderen. Maak gebruik van hun expertise. Vooral wanneer ouders dat willen en het kind er voor open staat.
- Potentieel zorgmijdende jongeren: zorg dat experts (zie dat breed, dus niet alleen zorgprofessionals maar vooral de belangrijke personen in de omgeving van de jongere die een positieve invloed hebben) al voordat jongeren 18 jaar worden aan de slag zijn voor het vervolg. Ga daarbij uit van het positieve bij de jongere.

Onderstaande tekst komt uit een rapport (mei 2017) van de Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid. Het gaat over de moeite die volwassen mensen kunnen hebben met de dingen die ze moeten doen om zaken als gezondheid en zorg te regelen. Volwassenen. Onze vraag: als volwassenen dit moeilijk vinden, hoe zit dat dan met jongeren die net 18 zijn en waar ditzelfde van gevraagd wordt?

“Er bestaat een behoorlijk verschil tussen wat van burgers wordt verwacht en wat zij daadwerkelijk aankunnen. De helft van alle Nederlanders (48 procent) heeft bijvoorbeeld moeite om zelf de regie te voeren over gezondheid, ziekte en zorg. Het ontbreekt hen aan kennis, motivatie en zelfvertrouwen (Rademakers 2014).

Wanneer er problemen ontstaan, wordt dat verschil nog groter. Problemen maken de situatie ingewikkelder, en bovendien zijn mensen door stress minder goed in staat weloverwogen keuzes te maken. (...) We zullen zien dat de groep voor wie die eisen soms te hoog gegrepen zijn, niet beperkt is tot een kleine groep van ‘kwetsbaren’. (...) Ook mensen met een goede opleiding en een goede maatschappelijke positie kunnen in situaties verzeild raken waarin hun redzaamheid ontoereikend is, zeker op momenten dat het leven tegenzit.”

(Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid, 2017)

AFSLUITING

Tot slot willen zowel mevrouw Peters als haar zoon nog één ding meegeven: Haar middelste zoon kan goed vertellen wat hij nodig heeft. Hij zit ook in een jongerenpanel. Maar niet alle kinderen kunnen dat. Ze merken dat de gemeente Tilburg met name wil praten met de kinderen die dat zelf kunnen. En dan krijg je een heel eenzijdig beeld. Deze jongeren hebben hun leven vaak al aardig op de rit en weten wat ze nodig hebben. Kinderen met een zwaardere beperking worden zo niet gehoord. Dit kun je organiseren via familie: een broer/zus of de ouders. Ook zou dit via zorgorganisaties kunnen door professionals aan het woord te laten. Het is noodzakelijk om ook deze verhalen te horen.

Familie Peters

ADVIEZEN

1

Behandel mensen als gelijkwaardig vanuit respect en vertrouwen

2

Geef ouders en jongeren een volwaardige rol voor echte regie

3

Beperk wachten op toegang tot hulp tot een minimum

4

Maak het systeem echt resultaatgericht

5

Laat een jongere van 18 jaar of ouder pas los als een woonplek, onderwijs of werk en stabiel inkomen geregeld is

KORTOM: REGEL EEN OPLOSSINGSROUTE

In deze publicatie is te lezen dat het soms flink mis kan gaan als het gaat om het regelen van de juiste hulp voor kinderen en gezinnen. De gezinnen die spraken met de Sociale Raad Tilburg hebben hun verhaal gedaan. De Sociale Raad Tilburg heeft de knelpunten hier aan de orde gesteld. Voor sommige gezinnen is er nog niets opgelost. Wij spreken vaker gezinnen die vastlopen. Ons laatste advies is:

Regel een oplossingsroute voor kinderen en gezinnen die vastlopen

- Regel een oplossingsroute die toegankelijk is voor gezinnen ,waar dat nodig is (niet als regel, maar als uitzondering).
- Zoek uit waar mensen op vastlopen. Haal dat breder op dan alleen via de Toegang.

Met een oplossingsroute bedoelen we een korte route naar een oplossing, zodat er in uitzonderlijke gevallen los van bestaande regels, procedures en structuren anders kan worden besloten en naar een oplossing kan worden gewerkt. Sinds de zomer van 2017 kunnen in Tilburg medewerkers van Toegangsteams, wijkregisseurs en woningcorporaties een beroep doen op het maatwerkbudget. Ook is een maatwerkroute ingericht voor professionals wanneer routines, systemen of andere oorzaken zorgen voor onbedoelde of ongewenste effecten binnen een huishouden. Het maatwerkbudget en de maatwerkroute lijken een goede oplossing te zijn voor een deel van de gezinnen die vastlopen. Tilburg mag daar oprecht trots op zijn.

Voor een deel van de gezinnen is deze maatwerkvoorziening echter niet toereikend. De belangrijkste reden is dat deze voorziening een oplossing binnen de bestaande structuur van de Toegang is. Terwijl deze gezinnen soms juist vastlopen in deze structuur van de Toegang. Of ze vallen tussen structuren in. Ze vinden de hulp bijvoorbeeld niet passend, het toekennen van hulp duurt te lang, ze zijn de dupe van naar elkaar wijzende organisaties of regelingen sluiten niet op elkaar aan.

Natuurlijk zijn er de gebruikelijke systeemoplossingen: een bezwaar maken of een klacht indienen. Dit leidt echter niet tot een oplossing. Vanuit het gezin bekeken heeft het zelfs een averechts effect: er komt nog meer last op hun schouders omdat er –naast de problemen waar ze hulp voor vragen- een procedure bij komt. Juist zij zijn gebaat bij een oplossing via de maatwerkroute, alleen moeten ze daarvoor aankloppen bij een instantie. Dit zorgt voor een afhankelijkheidspositie, waar we juist willen dat zelfregie en keuzevrijheid meer terrein winnen.

DAAROM EEN OPLOSSINGSROUTE:
Het gezin als startpunt, een onorthodoxe route, rechtdoend aan eigen regie en verantwoordelijkheid

BRONNEN

INTERVIEWS MET GEZINNEN:

- Familie de Vries
- Familie Smit
- Familie van Veen
- Familie Hooi
- Familie Peters
- Familie Vos
- Familie Samuels

INTERVIEWS MET EN GELUIDEN VAN PROFESSIONALS:

- Medewerker Toegang
- Medewerker Track013
- Locatiehoofd Stichting Opmaat
- Platform Belangenbehartiging Cliënten Jeugdzorg Midden Brabant
- Medewerker MEE
- Medewerker Kompaan en de Bocht

LIJST VAN AFKORTINGEN

ADHD	Attention Deficit/Hyperactivity Disorder
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
IMW	Instituut voor Maatschappelijk Werk
NJI	Nederlands Jeugdinstituut
Pgb	Persoonsgebonden budget
PTSS	Posttraumatische Stresstoornis
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning

COLOFON

November 2017

Dit is een uitgave van de Sociale Raad Tilburg

Tekst

Marthe Genten

Redactie

Marthe Genten

Mariëtte van Bavel

Dion van den Berg

Vormgeving en drukwerk

Noregt Creative Media

Contactgegevens:

013-4671955

mail@socialeraadtilburg.nl

www.socialeraadtilburg.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Sociale Raad Tilburg.

Dit is een uitgave van de Sociale Raad Tilburg

013-4671955

mail@socialeraadtilburg.nl

www.socialeraadtilburg.nl